

Fíggjarkreppa í donskum fótþólti

Fótþóltur: Ikki færri enn tíggu av 12 felögum í donsku superliguni hava undirskot av rakstrinum og hjá summum teirra er trupulleikin so stórur, at tað kann gerast ein spurningur um lív ella deyð. Í hinum endanum skúma Brøndby og FCK róman, og við tí gerst munurin millum stóru og smáu feløginu uppافتur størri

BJARTUR NOLSØE
UR ARHUS

Nú superligain er farin í vetrarsteðg, verður millum áskoðarar tosað um hvør man gerast danskur meistari og hvørji feløg fara at flyta niður tá kappingin endar einaferð komandi vár.

Millum persónar sum hava nógv meira við feløginu at gera enn áskoðarar, verður arbeitt hart við einum týðningarmiklum máli - nevniliga fíggjarligu gongdini.

Flestu superligafeløg ganga í móti einari strævnari tíð fíggjarliga, og onki røkist fyri at gongdin fer at venda í bræði. Inntøkurnar eru stutt sagt ov lítlar til at fíggja núverandi prís- og lønarstøði á spælarnum.

10 av teimum 12 superligafeløgum koya við undirskoti, og mugu útvega eyka inntøk við at selja út av spælahópinum. Hetta hjálpir teimum við at fíggja ein part av undirskotinum í ár.

Feløg sum OB, AAB, Silkeborg og Vejle koma øll út við einum undirskoti uppá uml. 10 mió. fyri 1999 um tað ikki eydnast teimum at selja nakrar spælarar, og harvið fáa skrásett nakrar inntøkur áðrenn roknskaparárið gongur út.

Lønirnar eru hækkaðar munandi

Ein høvuðsorsøk til at tað gongst so illa rakstrarliga eru tær hækkaðu lønarútreiðslurnar.

Sum øll onnur feløg í Evropa gera superligafeløgini alt fyri at ognar sær góðar spælarar. Fyri at fáa fatur á hesum, mugu tey lokka við góðum kontraktum sum oftast viðføra høgur lønir. Av tí at spælarnir nú eru fríir at fara hvar teir vilja tá sáttmálin gongur úr (Bosman sakin), vilja teir ikki binda seg um hetta ikki er ein góð kontrakt sum gevur pengar. Sáttmálarnir eru ofta uppá fyra ár, so endamálið er at tryggja seg væl so man ikki angar tá eitt ár er farið.

Feløg sum hava góðar leikarar til rímuligari lønir fola pressu uttanifr. Vilja tey varðveita hesar spælarar, mugu tey fylgja við og geva núverandi spælarnum betri treytir soleiðis, at spælarnir ikki skal freistast av øðrum felögum.

Lønirnar eru í meðal hækkaðar við 30% síðsta árið. Miðallónin er í løtuni uppá 473.000 rokna eftir øllum superligaspælarnum sum hava sáttmála.

Inntøkurnar fylgja ikki við

Samstundis sum útreiðslurnar vaksa munandi klára inntøkurnar ikki at fylgja við.

Tey feløgini, sum eru niðarlaga á stigatalvuni, hava trupult at samlað áskoðarar tá góð úrslit ikki fáast til haldar. Hetta viðförir eisini, at trupult er at finna nýggjar sponsorar, tí hesir vilja helst hava avkast av sínum stuði/lógu. Tað fáa teir bert um feløgini hava ítrottartilgát.

Færri áskoðararnar og færri sponsorkrónur gera, at minni pengar eru at fáa nýggjar spælarar fyri. Harafturimóti er sum sagt ofta neyðugt at selja spælarar fyri

at útvega inntøk, sum kunnu bota um vanliga rakstrin. Av tí sama, er ringt at fáa úrslit, sum áskoðarar og sponsorar krevja fyri at stuðla. Altså ein skríva uttan enda.

Eftirspurningurin eftir partabøvum minkandi

Vánaligu úrslitini viðføra eisini at partaeigarar - nýggir sum gamlir - ikki bjóða seg fram at keypa núverandi ella nýggj partabøv.

Tann óheppa gongdin í flestu bórsnoteraðu superligafelögum - eins og eftirspurningurin eftir núverandi partabøvum - hevur viðført, at kursurin á partabøvum í miðal síðsta árið er minkaður við uml. 15 %.

Umframt vánaligu gongdina ítrottartliga, meta serfrøðingar inn- og fyrir partabøv, at ein onnur orsök til kursfallið er, at eftirspurningurin eftir partabøvum í lítum fyrirkum er minkandi. Flestu superligafeløg eru lítilar fyrirkur tá hugt verður eftir øllum fyrirkum í Danmark. Harafturat er sjálv vinnan blivin minni áhuga-verd síðstu tíðina.

Væntandi áhugin frá partaeigararum ger at tað manglar líkvíðitet til dagliga rakstrin, og eginpeningur at standa í móti við tá rakstrin gevur hall.

Hóast flestu feløgini koya við undirskoti av vanligum rakstri, so eru nøkur sum klára seg. Brøndby og FCK megna at fáa eitt rakstraravlop uttan at selja spælarar, umframt at hesi feløg eru sterk fíggjarliga. Brøndby hevur sum kunnugt fyri stuttum keypt ikki minni enn 4 av bestu spælarnum í Skandinavia, og soleiðis rættiliga gjørt seg út til kappingin byrjar aftur í vár.

Munurin gerst størri

Reint fíggjarliga kann tað henda, at munurin millum tey sterkastu og veikastu feløgini gerst enn størri enn hann er í dag.

Tað at nøkur feløg stinga seg burtúr fíggjarliga vil eisini føra við seg, at hesi sum frá líður fara at gerast oddafeløg ítrottartliga.

Brøndby er síðursvant og við nýggju innkeypnum fara teir uttan iva at mynda toppin í donskum fótþólti nógv ár fram. FCK vil eisini fyrr ella seinni fáa eitt ítrottartilgát viðráð við tí fíggjarliga grundarlagi sum har er til staðar.

Um superligain kemur at verða mynda av hesum báðum felögum - komandi árinu ella um onnur megna at fylgja við, er ilt at siga. Tað veldst um feløg sum AAB, AB og Silkeborg framvegis fáa útvega neyðugu inntøkurnar til at fíggja ein nóktandi spælahópin. Í løtuni megna hesi feløg ikki at fáa rakstrin til bera seg, og spurningurin er hvussu longi feløgini kunnu halda fram við at satsa uppá sølu av spælarnum.

Tað krevur, at tað hvørt ár er ein ávís tilgongd av spælarnum frá egnum felag, ella at møgult er at fáa fatur á spælarnum uttanifr, sum ikki eru alt ov dýrir. Neyvan fæst tó líka góður spælari í staðin fyri tann í er farin, um pengarnir ikki eru at keypa fyri.

Framyvir kann væntast at fel-

øgni leggja seg á eitt lønarstøði sum verður kent av hinum felögum. Lønarmunurin sum verður ímillum sterku og veikum feløgini ger, at lættari verður hjá størri felögum at lokka spælarar frá hinum, tí spælarnir freistast av góðu lønunum.

Gongdin vil tí ivaletst halda fram, og munurin millum peningasterku feløgini og restina kann gerast størri.

Krav til eginpeningin

DBU hevur tað krav, at eginpeningurin hjá einum superligafelagi skal verða minst 25% av samlaðu lønunum.

Við tí undirskoti sum er væntandi fyri 1999, so vilja fleiri feløg nærkast hesum marki.

T.d. væntar AGF eitt undirskot uppá 1,25 mió kr., og heldur tað, er eginpeningurin uml. 3 mió krónur. Tá eru teir komnir hartil, at kravið frá DBU ikki er uppfyllt, og mugu beinanvegin gera eina áttan um, hvussu teir skaffa pening til at skjóta inn í felagið.

AGF hevur á eykaðalfundi avgjørt eina áttan um at útskriva nýggj B-partabøv fyrst í komandi ári. Væntandi geva hesi partabøv felagnum 20-30 mio. kr. at arbeiða við, sum betrar líkvíðitetin og ikki minst eginpeningin.

Útreiðslurnar mugu tilgát inntøkunum

Spurningurin er hvat kann gerast hjá einstøku felögnum tá inntøk-

urnar ikki eru til staðar til at varðveita verandi støði.

Ein møguleiki er at spælarnir í felag fara niður í løn. Hetta kann gerast trupult um ikki allir spælarnir fola nakað fyri felagnum. Bestu spælarnir vilja alla tíðina hyggja seg um eftir betri umstøðum, og klárar felagið ikki at gjalda eina nóktandi løn, kann spælarnir bert geva sína ónøgd til kennar. So standa onnur feløg á rað fyri at fáa fatur í spælarnum. Og tá er ringt at halda uppá henda um eitt gott tilboð kemur, tí pengunum hevur seljandi felagið brúk fyri.

Formaðurin í OB hevur stutt síðan sagt, at hvørki spælarnir ella feløgini eru áhuga í, at feløgini fara av knóranam ella mugu koya við minimalum blussi. Hann roknar tí við, at spælarnir fara at semjast um at halda aftur við lønarbrøvum, ella beinleiðis fara niður í løn fyri at stæða gongdini í lønunum. Men sum sagt kann hetta gerast trupult at fáa fram.

Spælarnir mugu fara niður í løn

Í Herfølge hava spælarnir tosa um júst hetta evni at fara niður í løn í felag.

Ein annar møguleiki er, at ein høvuðspartaeigari kann koma og spræna pengar inn. Men fyri at ein slíkur partaeigar skal hava áhugað, má grundarlag verða fyri at fyrirkum kann klára seg í framtíðini. Ofta kunnu trupulleikar tó

Leikararnir úr Brøndby fegnast um eitt mál. Uttanfyri vøllin hava teir eisini orsök til at fegnast, tí saman við felagnum hjá Toda, FCK, er Brøndby einasta felag í donsku Superliguni, sum gevur yvirskot, og, ikki minni, sum hevur ein líkinda eginpening. Hjá summum av hinum felögum í donsku fótþóltkappingini er stóðan beinleiðis hættilig. AGF má og skal hava nýggjan kapital, annars sleppa teir ikki at halda fram í Superliguni

standast av hesum. Partaeigarin fær nevndarress og krevur at felagið verður stýrt kommerçielt, meðan aðrir í nevndini hugsa meir um tað ítrottartliga.

Uppaftur ein møguleiki, sum havdur hevur verið á lofti, er, at skerja lønirnar hjá »minnu góðu« spælarnum. Samstundis skal lønin setast upp hjá »teimum betru«, og vónin er her við at loysa fleiri trupulleikar samstundis. Teir týðningarmestu spælarnar verða verandi, meðan teir »vanligu« ikki ríma, tí hesir ikki kunnu vænta betri kontrakt frá øðrum felögum.

Harafturat verður hildið, at lønarútreiðslur kunnu sparast við at fleiri fara niður í løn enn talið av teimum sum fáa lønarhækkan.

Samanleggingar er ein møguleiki sum uttan iva fer at verða brúktur í framtíðini. Vit hava dómi sum FCK og FC Midtjylland sum mugu sigast at hava eydnast væl. Vejle hevði fyri stuttum eisini tikið stig til eina samanlegging, men henda áttan bleiv av ongum.

Ein slík áttan viðførir, at eitt størri spælaragrundarlag er at byrja eitt nýtt felag við. Harafturat verða útreiðslur spardar í umsiting, eins og lættari verður at fáa høvuðssponsor og nýggjar partaeigarar, tá ein slík áttan ofta verður hildin at vísa ein vilja frá lutakandi portunum.

Hvussu er og ikki so má okkurt gerast fyri at feløgini í framtíðini kunnu rekast sum fyrirkur við einum sunnum rakstri, og einum spælahópi sum er nógv góður til at fáa úrslit.

Tað kann hugsast at feløgini mugu lækka støði fyri at fáa vent gongdini. Tí fáa feløgini uppbyggt ein positivt rakstur, er grundarlagið til staðar at úthyggja ein spælahópið so hvørt sum inntøkurnar gerast størri.

Eitt felag sum vil nakað, fær lættari við at skaffa sponsorar og nýggjar partaeigarar tá partabøv verða bjóða út. Hetta gevur størri inntøkurnar sum eru treytin fyri at fáa ítrottartilgát. Og so koma áskoðararnar eisini við.